

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2242/2019
21.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Ивана Ђокић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља ББ, чији је пуномоћник Драган Давитков, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3070/2017 од 21.02.2019. године, у седници одржаној 21.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3070/2017 од 21.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сурдулици – Судска јединица у Босилеграду П1 38/17 од 04.05.2017. године ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништено као незаконито решење туженог број .. од 28.12.2015. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 105.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3070/2017 од 21.02.2019. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Сурдулици, Судска јединица у Босилеграду П1 38/2017 од 04.05.2017. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се указује у ревизији, јер је приликом одлучивања другостепени суд оценио битне жалбене наводе у смислу члана 396. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог обављао послове радиолошког техничара у Одељењу стоматолошке здравствене заштите одраслих са протетиком. Закључком Владе РС 05 број 112-10600/2015 од 02.10.2015. године, под тачком 1. одређено је да је Влада сагласна да здравствене установе из Уредбе о плану мреже здравствених установа које пружају стоматолошке здравствене услуге, у циљу решавања вишегодишњих проблема у стоматолошким службама у погледу кадровске обезбеђености и рационализације запослених у службама, у року од 30 дана од дана доношења овог закључка, утврде број запослених за чијим радом је престала потреба, имајући у виду кадровски план, извор обезбеђивања средстава за плате запослених у стоматолошким службама и других додатака и накнада у складу са законом, као и обим задовољења потреба корисника стоматолошких услуга. На основу овог Закључка, тужени је 02.11.2015. године донео Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова Дома здравља у циљу решавања вишка запослених којима је „брисано“ радно место рентген техничар, а у Правилнику је наведено да ће се примењивати од 01.01.2016. године. Директор туженог је 10.11.2015. године донео Одлуку о покретању поступка и утврђивању критеријума и осталих услова за проглашење вишка запослених у Служби за стоматолошку здравствену заштиту Дома здравља ББ, којом су у члану 4. одређени критеријуми за утврђивање запослених за чијим је радом престала потреба и то резултати рада, вредност извршених услуга, године радног стажа остварене у радном односу, а такође је одређено да запосленима на пословима стоматолошких сестара и зубних техничара који су у тиму, резултати рада утврђују се на основу резултата тима, а који нису били у тиму лекара или су радили са више лекара, резултати рада утврдиће се на основу просека мера извршења свих лекара са којима су радили; за све остале запослене који нису у тиму лекара, као и за запослене за које није могуће објективно утврдити резултате рада, резултати рада утврђују се према просечним резултатима рада оствареним у служби. На основу ове Одлуке сачињена је ранг листа запослених у Служби за стоматолошку здравствену заштиту Дома здравља ББ, у којој је наведено да је тужилац пружио 94 услуге. Током поступка утврђено је да је тужилац у посматраном периоду пружио 253 услуге како наплаћене од стране Републичког фонда здравственог осигурања, тако и бесплатне услуге пружене на основу уговора са Општином Рангирање тужиоца је извршено упоређивањем рада са техничарем из Одељења за општу дијагностику, које не припада стоматолошкој служби. Решењем туженог број .. од 28.12.2015. године, тужиоцу је отказан уговор о раду услед технолошких, економских и организационих промена, са образложењем да је утврђена нова организација и систематизација радних места и Правилником о изменама и допунама Правилника од 02.11.2015. године укинута је радно место на којем је тужилац радио, а

према критеријумима за проглашење вишка запослених од 10.11.2015. године, извршено је рангирање запослених у Служби за стоматолошку здравствену заштиту, те да није било могућности премештаја тужиоца на одговарајуће радно место код другог послодавца, квалификацију или доквалификацију, као и скраћење радног времена. Тужиоцу је исплаћена отпремнина од 266.155,00 динара пре 31.12.2015. године када му је према побијаном решењу престао радни однос.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужиоцу незаконито престао радни однос зато што рангирање тужиоца није извршено у складу са датим критеријумима, уз навод да је тужени пре извршеног рангирања донео правилник којим је угасио радно место тужиоца и на тај начин прејудицирао исход поступка за утврђење вишка запослених.

Другостепени суд је одбијајући жалбу туженог, такође закључио да је решење о отказу уговора о раду незаконито, позивајући се на одредбе Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другостепеног суда да је побијано решење о отказу уговора о раду незаконито, јер је код туженог дошло до спровођења поступка рационализације у складу са Закључком Владе РС, 05 број 112-10600/2015 од 02.10.2015. године који је донет на предлог Министарства здравља и односи се на пружање стоматолошких здравствених услуга. У конкретном случају, тужена здравствена установа је у поступку рационализације била у обавези да примењује одредбе Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС“, бр.68/2015, 85/2015). Чланом 19. овог закона прописано је да у периоду спровођења рационализације у складу са одредбама овог закона, ради праћења спровођења акта о максималном броју запослених, организацини облици у јавним службама из члана 2. став 3. овог закона, дужни су да акте о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места достављају на претходну сагласност министарствима у чијем делокругу се налазе послови за чије обављање су образоване јавне службе. Тужени је организациони облик у јавној служби дефинисан чланом 2. став 3. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору. Сврха одредбе члана 19. овог закона је праћење спровођења акта о максималном броју запослених и да сагласност надлежног министарства на акт о систематизацији морају да добију оне јавне службе које имају обавезу рационализације, укључујући и здравствене установе, односно оне јавне службе које имају већи број запослених од броја утврђених актом Владе. У конкретном случају код туженог је дошло до организационих промена и потребе за смањењем броја запослених, што је резултирало доношењем Правилника о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова код туженог и овим актом туженог је укинута радно место рентген техничар, које је тужилац обављао као једини извршилац у Служби за стоматолошку здравствену заштиту. Без обзира што је у новом акту о систематизацији наведено да ће се примењивати од 01.01.2016. године, а тужиоцу је утврђен престанак радног односа са 31.12.2015. године, тужени је био у обавези да Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова достави Министарству здравља, у складу са обавезом која је прописана чланом 19. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у

јавном сектору. Тужени овај нови акт о систематизацији радних места није доставио надлежном министарству, а у побијаном решењу о отказу уговора о раду се позива на чињеницу да је тужиочево радно место укинато и притом се позива на акт о систематизацији који у време доношења побијаног решења није почео да се примењује. Такође је правилан закључак првостепеног суда да приликом утврђивања да је за радом тужиоца престала потреба нису правилно примењени критеријуми који су прописани Одлуком туженог од 10.11.2015. године и то тако што је за тужиоца утврђено да је пружио мањи број услуга, а такође су ови критеријуми погрешно примењени јер је тужиочев рад упоређиван са радом техничара из Одељења за општу дијагностику, што није упоредни радник на основу којег би био оцењен тужиочев рад како у квантитативном, тако и у квалитативном смислу. Осим тога, у поступку рационализације броја запослених, Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору у члану 21. став 1. прописује да организациони облик у коме постоји потреба рационализације броја запослених на одређеним пословима у складу са предузетим мерама из члана 7. став 2. овог закона (начин одређивања максималног броја запослених), дужан је да спроведе анкету међу запосленима који раде на пословима за које више не постоји потреба или на пословима на којима постоји потреба смањења броја извршилаца, о њиховим намерама и спремности са споразумни престанак радног односа уз исплату новчане накнаде. У конкретном случају, тужени није спровео анкету на коју је био дужан према цитираној одредби члана 21. став 1. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, већ је донео решење о отказу уговора о раду услед технолошких, економских и организационих промена. Имајући у виду да је приликом рационализације запослених тужени поступио противно одредбама посебног закона којима се регулише овај поступак и то противно одредбама Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, те да је као последица незаконитог поступка донето решење о отказу уговора о раду, правилан је закључак нижестепених судова да је тужиоцу незаконито престао радни однос и тужени је у обавези да тужиоца врати на рад на основу члана 191. став 1. Закона о раду.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић